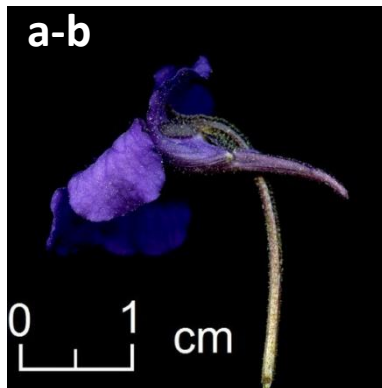
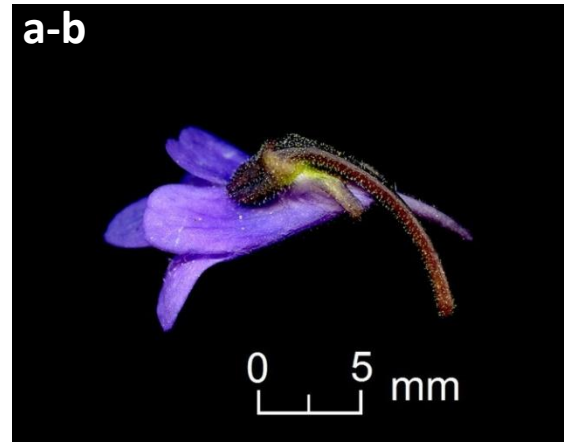

1a Esperó de la corol·la de 2-3(5) mm, amplament cònic, corbat [a]; corol·la blanca amb taques grogues, de 10-14(21) mm (esperó inclòs) [b]; calze amb el llavi superior bidentat i l'inferior tridentat [c]..... [P. alpina](#)

1b Esperó de la corol·la de 3-14 mm, prim, recte o poc corbat [a]; corol·la violeta o blava, de 15-40 mm [b]; calze partit en 5 segments profunds [c]..... [2](#)

2a Corol·la de 15-22(30) mm (esperó inclòs), amb els lòbuls del llavi inferior més llargs que amples, no superposats lateralment [a]; esperó de 3-6(10) mm [b]..... [*P. vulgaris*](#)

2b Corol·la de (20)25-40 mm, amb els lòbuls del llavi inferior suborbiculars, amplament superposats pels costats (poc superposats a la subsp. *dertosensis*) [a]; esperó de 8-14 mm [b]..... [*P. grandiflora*](#)

